

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นการวิจัยและการพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ และนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การวิจัยระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การวิจัยระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การวิจัยระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาหาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยด้านผู้นำ ด้านคณะกรรมการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเรียนรู้ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสื่อสาร ด้านการเงินและทุน และปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง 12 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 200 กลุ่ม สรุปผลการวิจัยในระยะที่ 1 ดังต่อไปนี้

1.1 คุณลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยวิจัย โดยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 กลุ่มซึ่งคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n =200)	ร้อยละ
1.จำนวนสมาชิกต่อกลุ่มเกษตรกร		
1.1 ≤ 40 ราย	134	67.0
1.2 ระหว่าง 41- 80 ราย	44	22.0
1.3 > 80 ราย (เฉลี่ย 43.5 ราย สูงสุด 325 ราย ต่ำสุด 8 ราย)	22	11.0
2. ชนิดสัตว์เลี้ยงของกลุ่มเกษตรกร		
2.1 สัตว์ชนิดหลักของกลุ่ม		
2.1.1 สัตว์ใหญ่ ได้แก่ โคเนื้อ โคนมและกระบือ	115	57.5
2.1.2 สัตว์ปีก ได้แก่ ไก่พื้นเมือง ไก่วง ไก่ไข่และเป็ด	71	35.5
2.1.3 สัตว์เล็กมีเพียงสุกร	14	7.0
2.2 สัตว์ชนิดรองของกลุ่ม		
2.2.1 ไม่มี	89	(44.5)
2.2.2 จำนวนที่มี (n = 111)		
1) สัตว์ปีก ได้แก่ ไก่พื้นเมือง ไก่วง ไก่ไข่และเป็ด	61	55.0
2) สัตว์ใหญ่ ได้แก่ โคเนื้อ และกระบือ	41	37.0
3) สัตว์เล็กมีเพียงสุกร	9	8.0
3. การก่อตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เกิดจาก (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)		
3.1 การส่งเสริมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	128	(64.0)
3.1 การแก้ไขปัญหาาร่วมกันของเกษตรกร	81	(40.5)
3.3 การชักชวนของผู้นำในชุมชน	53	(26.5)
3.4 กระบวนการจัดทำแผนแม่บทของชุมชน	19	(9.5)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n =200)	ร้อยละ
4. ประเภทของกลุ่ม		
4.1 ไม่เป็นทางการ	149	74.5
4.2 เป็นทางการ	51	25.5
5. ลักษณะการดำเนินงานของกลุ่ม		
5.1 ยังไม่ดำเนินการในเชิงธุรกิจกลุ่ม	130	65.0
5.1 มีการดำเนินการในเชิงธุรกิจกลุ่ม	70	35.0
6. ระยะเวลาการดำเนินงานของกลุ่ม		
6.1 ≥ 4 ปี	153	76.5
6.3 > 4 ปี (เฉลี่ย 3.8 ปี สูงสุด 18 ปี ต่ำสุด 1 ปี)	47	23.5
7. กลุ่มผ่านการประเมินจากกรมปศุสัตว์ได้ในระดับ		
7.1 ระดับ A (ระดับดีเด่น)	15	7.5
7.2 ระดับ B (ระดับดีมาก)	55	27.5
7.3 ระดับ C (ระดับดี)	52	26.0
7.4 ระดับ D (ระดับพอใช้)	73	36.5
7.5 ระดับ E (ระดับต้องปรับปรุง)	5	2.5

จากตารางที่ 7 ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 200 กลุ่ม พบว่า 1) จำนวนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมากกว่าครึ่งร้อยละ 67.0 มีไม่เกิน 40 ราย รองลงมา ร้อยละ 22.0 มีระหว่าง 41- 80 รายและร้อยละ 11.0 มีมากกว่า 80 ราย จำนวนสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 43.5 รายสูงสุด 325 ราย ต่ำสุด 8 ราย 2) สัตว์ชนิดหลักของกลุ่มเกษตรกรเกินกว่าครึ่ง ร้อยละ 57.5 เป็นสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โคเนื้อ โคนมและกระบือรองลงมาร้อยละ 35.5 เป็นสัตว์ปีก ได้แก่ไก่พื้นเมือง ไก่วง ไก่ไข่และเป็ด และร้อยละ 8.0 เป็นสัตว์เล็กซึ่งมีเพียงสุกร 3) สัตว์ชนิดรองของกลุ่มเกษตรกรเฉพาะกลุ่มที่มีเกินกว่าครึ่งเล็กน้อยโดยร้อยละ 55.0 เป็นสัตว์ปีก ได้แก่ไก่พื้นเมือง ไก่วง ไก่ไข่และเป็ด รองลงมาร้อยละ 37.0 เป็นสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โคเนื้อและกระบือ และร้อยละ 7.0 เป็นสัตว์เล็กซึ่งมีเพียงสุกร 4) การก่อตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

(โดยตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) เกินกว่าครึ่งร้อยละ 64.0 เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาร้อยละ 40.5, 26.5 และร้อยละ 9.5 เกิดจากการแก้ไขปัญหาร่วมกันของเกษตรกร, เกิดจากการชักชวนของผู้นำในชุมชน และเกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทของชุมชนตามลำดับ 5) ประเภทของกลุ่มเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 74.5 เป็นกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ และร้อยละ 25.5 เป็นกลุ่มที่เป็นทางการ 6) ลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรเกินกว่าครึ่งร้อยละ 65.0 ยังไม่ได้ดำเนินการในเชิงธุรกิจกลุ่ม และร้อยละ 35.0 มีการดำเนินการในเชิงธุรกิจกลุ่ม 7) ระยะเวลาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 76.5 ไม่เกิน 4 ปี และร้อยละ 23.5 มากกว่า 4 ปี ระยะเวลาการดำเนินงานของกลุ่มเฉลี่ย 3.8 ปี สูงสุด 18 ปี ต่ำสุด 1 ปี และ 8) กลุ่มผ่านการประเมินจากกรมปศุสัตว์ได้ในระดับระดับ D (ระดับพอใช้) ร้อยละ 36.5 รองลงมาร้อยละ 27.5, 26.0, 7.5 และร้อยละ 2.5 เท่ากับ ระดับ B (ระดับดีมาก), ระดับ C (ระดับดี), ระดับ A (ระดับดีเยี่ยม) และระดับ E (ระดับต้องปรับปรุง) ตามลำดับ

1.2 การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมุติฐานในการตรวจสอบตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม LISREL

ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สมการ โครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Model : SEM) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows) เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทางด้วย (Path Analysis) หรือปัจจัยเชิงสาเหตุ โดยสมการ โครงสร้างเชิงเส้น อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของตัวแปรต้น ตัวแปรต้นกลางที่ส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อตัวแปรตาม กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significance .05) โดยการเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบจำลองสมมุติฐานการวิจัย การกำหนดข้อมูลจำเพาะตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิง โครงสร้างของแบบจำลองสมมุติฐานการวิจัย การตรวจสอบคุณสมบัติของข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ การตรวจสอบเงื่อนไขที่กำหนดของการวิเคราะห์สมการเชิง โครงสร้าง และในการตรวจสอบความตรงของแบบจำลองสมมุติฐานการวิจัย รวมถึงการปรับแบบจำลองและทดสอบความตรงตามข้อกำหนด จนแบบจำลองสมมุติฐานการวิจัยมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วสรุปแปรความหมายผลการวิเคราะห์ โดยการจำแนกค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุออกเป็นอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวมของตัวแปร ตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปรและค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 สัญลักษณ์ใช้แทนตัวแปร

LEADER	แทน ผู้นำ (Leader)
COMMIT	แทน คณะกรรมการ (Committee)
PARTI	แทน การมีส่วนร่วม (Participation)
LEARNING	แทน การเรียนรู้ (Learning)
PRODUC	แทน การผลิต (Production)
MARKET	แทน การตลาด (Marketing)
FINANC	แทน การเงินและทุน (Financial)
MANAGE	แทน การบริหารจัดการ (Management)
COMMUN	แทน การสื่อสาร (Communication)
MOTIVAT	แทน การสร้างแรงจูงใจ (Motivation)
STRENGTH	แทน ความเข้มแข็งในการดำเนินงาน (Strengthening)

2.2.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแทนค่าสถิติ

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
SKEWNESS	แทน ค่าความเบ้ (Skewness)
KURTOSIS	แทน ค่าความโด่ง (Kurtosis)
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
R^2	แทน ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณยกกำลังสอง (Square Multiple Correlation) หรือสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination)
χ^2	แทน ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
df	แทน องศาอิสระ (Degree of Freedom)
GFI	แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)

RMSEA	แทน ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation)
RMR	แทน ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Root Mean Square Residual)
CN	แทน ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต (Critical N)
DE	แทน อิทธิพลทางตรง (Direct Effects)
IE	แทน อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects)
TE	แทน อิทธิพลรวม (Total Effects)

ข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) (Joreskog, Karl G. and Dag Sorbom. 1998 : 70) คือ ลักษณะการกระจายของข้อมูลต้องกระจายแบบโค้งปกติ ทุกตัวแปรจะต้องมีได้ค่า ความเบ้ (Skewness) และความโค้ง (Kurtosis) ไม่เกิน ± 1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทำการตรวจสอบค่าความเบ้ และค่าความโค้งดังแสดงในตารางที่ 8 ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติความเบ้ (Skewness) และค่าความโค้ง (Kurtosis) ของตัวแปร

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสถิติความเบ้ (Skewness)	ค่าสถิติความโค้ง (Kurtosis)
1. ด้านผู้นำ	3.86	.51	-.551	.659
2. ด้านคณะกรรมการ	3.72	.51	-.467	.283
3. ด้านการมีส่วนร่วม	3.56	.60	-.506	.287
4. ด้านการเรียนรู้	3.6	.64	-.478	-.094
5. ด้านการผลิต	2.96	.71	.030	-.012
6. ด้านการตลาด	2.63	.83	.097	-.441
7. ด้านการเงินและทุน	3.33	.66	-.553	-.430
8. ด้านการบริหารจัดการ	3.57	.57	-.220	-.091
9. ด้านการสื่อสาร	3.13	.71	-.326	.219
10. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.26	.65	-.208	.497
11. ด้านความเข้มแข็ง	3.57	.59	-.558	.786

จากตารางที่ 8 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการทดสอบคุณลักษณะของข้อมูลในการกระจายของข้อมูลว่าเป็น โค้งปกติหรือไม่ ด้วยการทดสอบค่าสถิติความเบ้ (Skewness) และทดสอบค่าสถิติความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรทั้ง 11 ตัว จะเห็นได้ว่ามีค่าไม่เกิน ± 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดมีการกระจายของข้อมูลเป็น โค้งปกติ สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไปได้

ในขั้นตอนต่อไปเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรด้านผู้นำ (Leader) ด้านคณะกรรมการ (Committee) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ด้านการเรียนรู้ (Learning) ด้านการผลิต (Production) ด้านการตลาด (Marketing) ด้านการเงินและทุน (Financial) ด้านการบริหารจัดการ (Management) ด้านการสื่อสาร (Communication) และตัวแปรด้านการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) และตัวแปรตาม คือ ความเข้มแข็งในการดำเนินงาน พบว่า มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 5 ตัวแปรเท่านั้น ได้แก่ ตัวแปร ด้านผู้นำ (Leader) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ด้านการเงินและทุน (Financial) ด้านการบริหารจัดการ (Management) และตัวแปรด้านการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ดังที่แสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระทุกตัวที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1. (Constant)	.010	.189	-	.053	.958
2. Leader	.147	.071	.128	2.062	.041*
3. Committee	.092	.076	.079	1.204	.230
4. Participation	.153	.069	.157	2.228	.027*
5. Learning	.080	.069	.087	1.152	.251
6. Production	.080	.051	.097	1.564	.119
7. Marketing	-.055	.044	-.078	-1.250	.213
8. Financial	.247	.053	.278	4.685	.000*
9. Management	.142	.069	.138	2.070	.040*
10. Communication	-.015	.049	-.018	-.305	.761
11. Motivation	.135	.060	.149	2.269	.024*

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Constant = ค่าคงที่ของสมการการถดถอยในรูปแบบของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงของตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 5 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำ (Leader) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก (Participation) ปัจจัยด้านการเงินและทุน (Financial) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management) และปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีอิทธิพลมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการเงินและทุน (Beta = .278) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก (Beta = .157) ปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ (Beta = .149) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Beta = .138) และสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านผู้นำ (Beta = .128) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of

Determination) $R^2 = .719$ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระทุกตัว มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ร้อยละ 71.90 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination)

Model	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate
1	.848	.719	.704	.32132

ซึ่งผู้วิจัยจะนำตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไปทำการวิเคราะห์ในขั้นต่อไปด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) หรือสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) (Joreskog, KarlG. and Dag Sorbom. 1998 : 70) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1.3.1 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation)

การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05) ได้ผลตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษา
โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของ
กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

ตัวแปร	Strength	Leader	Parti	Manage	Financ	Motivat
Strength	1.00					
Leader	.651*	1.00				
Parti	.718 *	.656 *	1.00			
Manage	.707*	.604*	.668*	1.00		
Financ	.727*	.490*	.634*	.656*	1.00	
Motivat	.672*	.529*	.542*	.649*	.638*	1.00

หมายเหตุ N = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเงินและทุน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการสร้างแรงจูงใจกับความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ มีค่าตั้งแต่ .490 - .727 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยด้านการเงินและทุน คือ ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด และตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อยที่สุด คือด้านผู้นำ

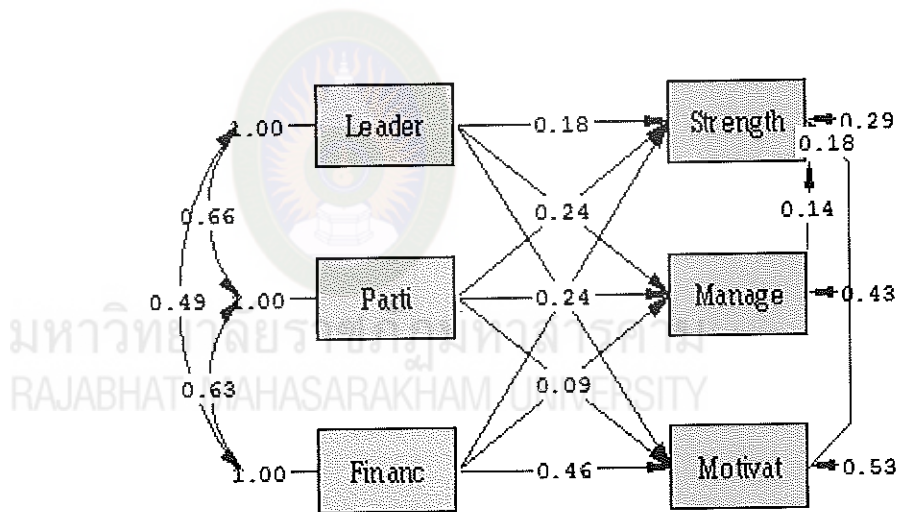
1.3.2 การวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสมเรล

การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) หรือสมการเชิงโครงสร้างเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุสมการเชิงเส้นอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเงินและทุน ด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจส่งผลโดยตรง โดยอ้อมและโดยรวมต่อตัวแปรตาม คือ ความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

สมมุติฐานการวิจัย คือปัจจัยด้านผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเงินและทุน ด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์โดยส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม และจากการทดสอบความสอดคล้องของแบบจำลองสมมุติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. Chi-square = 16.95 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ยอมรับ คือ $\text{Chi-square} / \text{df} = < 3$)
2. Degrees of Freedom = 1
3. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.29 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ยอมรับ คือ ≤ 0.05)
4. P-value = 0.00004
5. Root Mean Square Residual (RMR) = 0.031 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ยอมรับ คือ ≤ 0.05)
6. Standardized RMR = 0.031 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ยอมรับ คือ ≤ 0.05)
7. Goodness of Fit Index (GFI) = 0.97 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ยอมรับ คือ ≥ 0.90)
8. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.42 (ค่าที่ผ่านเกณฑ์ยอมรับ คือ ≥ 0.90)
9. Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.046

แสดงเป็นภาพได้ดังแผนภาพที่ 6

Chi-Square=16.95, df=1, P-value=0.00004, RMSEA=0.285

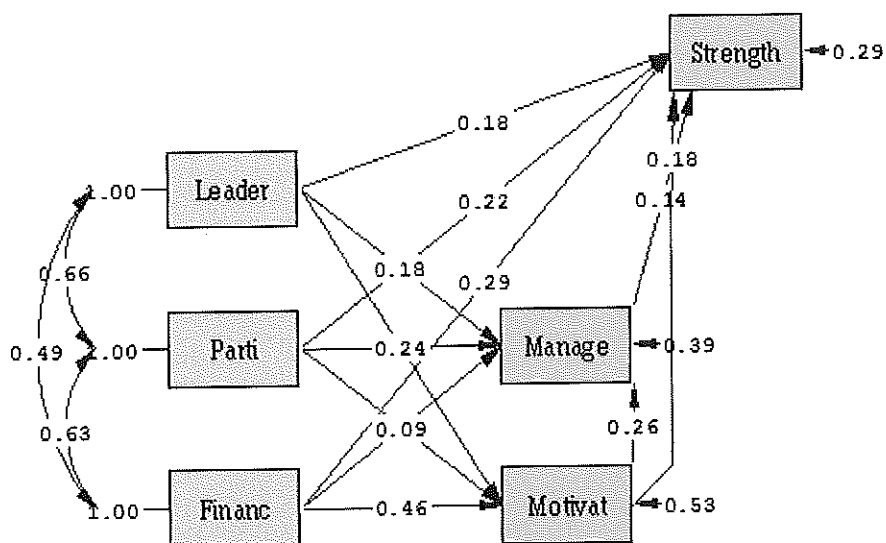
แผนภาพที่ 6 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ก่อนปรับปรุง

ตารางที่ 12 คำนวณความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบสมมติฐานตั้งต้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา	ค่าสถิติใน ตัวแบบตั้งต้น	ผลการพิจารณา
1. Chi-square /df	Chi-Square /df = < 3	$\chi^2=16.95, df = 1$ (p-value = 0.00004)	ไม่ผ่าน
2. GFI	≥ 0.90	0.97	ผ่าน
3. AGFI	≥ 0.90	0.42	ไม่ผ่าน
4. RMSEA	≤ 0.05	0.29	ไม่ผ่าน
5. RMR	≤ 0.05	0.031	ผ่าน

หมายเหตุ χ^2 = ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square), **df** = องศาอิสระ (Degree of Freedom),
GFI = คำนวณวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index), **AGFI** = คำนวณวัด
ระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index), **RMSEA** =
ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of
Approximation) และ **RMR** = ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Root Mean
Square Residual)

จากตารางที่ 12 พบว่า แบบจำลองตั้งต้น ไม่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแบบจำลองใหม่โดยการเพิ่มเส้นอิทธิพลทางอ้อมจากการสร้าง
แรงจูงใจไปยัง ด้านการบริหารจัดการ การปรับปรุงแบบจำลองใหม่ผู้วิจัยได้พิจารณาจากดัชนี
การปรับปรุงแบบจำลอง (Modification Indices) ประกอบกับการพิจารณาเชิงทฤษฎี ผลการ
ปรับปรุงปรากฏดังภาพที่ 7

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

แผนภาพที่ 7 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน หลังปรับปรุง

ตารางที่ 13 ค่าสถิติต่าง ๆ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลอิสระตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา	ค่าตัวแบบสุดท้ายของการวิจัย	ผลการพิจารณา
1. Chi-square /df	Chi-Square/df = < 3	$\chi^2 = 0.00, df = 0$ (p-value=1.00)	ผ่านเกณฑ์
2. GFI	≥ 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
3. AGFI	≥ 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
4. RMSEA	≤ 0.05	0.00	ผ่านเกณฑ์
5. RMR	≤ 0.05	0.00	ผ่านเกณฑ์

หมายเหตุ χ^2 = ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square), df= องศาอิสระ (Degree of Freedom),

GFI = ดัชนี วัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index), AGFI = ดัชนีวัด

ระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index), **RMSEA** = ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation) และ **RMR** = ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (Root Mean Square Residual)

จากตารางที่ 13 พบว่าโมเดลความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่าไค - สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) 0 มีค่าความน่าจะเป็น (*p*-value of χ^2) เท่ากับ 1.00 นั่นคือ ค่าไค - สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดไว้ว่า ค่าไค - สแควร์ (χ^2) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมุติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ไม่แตกต่างกันหรือรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่าดัชนีอัตราส่วนไค - สแควร์ สัมพัทธ์ (Chi-square / df) มีค่าเท่ากับ 0.00 อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ น้อยกว่า 3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) และ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) เท่ากับ 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มากกว่า 0.90 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มากกว่า 0.90 ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.00 และค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ น้อยกว่า 0.05 แสดงถึงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมุติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อผู้วิจัยได้ผลการตรวจสอบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว ผู้วิจัยอ่านค่าอิทธิพลในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ทั้งอิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรที่อธิบายความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนซึ่งจะนำเสนอตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าสถิติของผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) อิทธิพลรวม (TE) และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) ของตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรตามในแบบจำลองที่ปรับปรุงใหม่

ตัวแปรเชิงสาเหตุ	ตัวแปรผลลัพธ์ภายในแบบจำลองที่ปรับปรุงใหม่								
	การบริหารจัดการ			การสร้างแรงจูงใจ			ความเข้มแข็ง		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
1. ผู้นำ	0.18	0.06	0.24	0.24	-	0.24	0.18	0.08	0.26
2. การมีส่วนร่วม	0.26	0.02	0.28	0.09	-	0.09	0.22	0.06	0.28
3. การเงินและทุน	0.24	0.12	0.36	0.46	-	0.46	0.29	0.13	0.42
4. การบริหารจัดการ	-	-	-	-	-	-	0.14	-	0.14
5. การสร้างแรงจูงใจ	0.26	-	0.26	-	-	-	0.18	0.04	0.22
R^2	0.61			0.47			0.71		

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง (Direct Effects), IE = อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects), TE = อิทธิพลรวม (Total Effects) และ R^2 = ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณยกกำลังสอง (Square Multiple Correlation) หรือสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination)

จากตารางที่ 14 พบว่า การกำหนดเส้นอิทธิพลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ทั้งอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลโดยรวม ดังนี้

1. อิทธิพลทางตรง

- 1.1 ปัจจัยด้านผู้นำมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยตรง เท่ากับ 0.18
- 1.2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยตรง เท่ากับ 0.22
- 1.3 ปัจจัยด้านการเงินและทุนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยตรง เท่ากับ 0.29
- 1.4 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยตรง เท่ากับ 0.14
- 1.5 ปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยตรง เท่ากับ 0.18

2. อิทธิพลทางอ้อม

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยส่งผ่านปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ มีดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านผู้นำมีค่าสัมประสิทธิ์ โดยอ้อมส่งผ่านปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เท่ากับ 0.06 และส่งผ่านปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ เท่ากับ 0.24

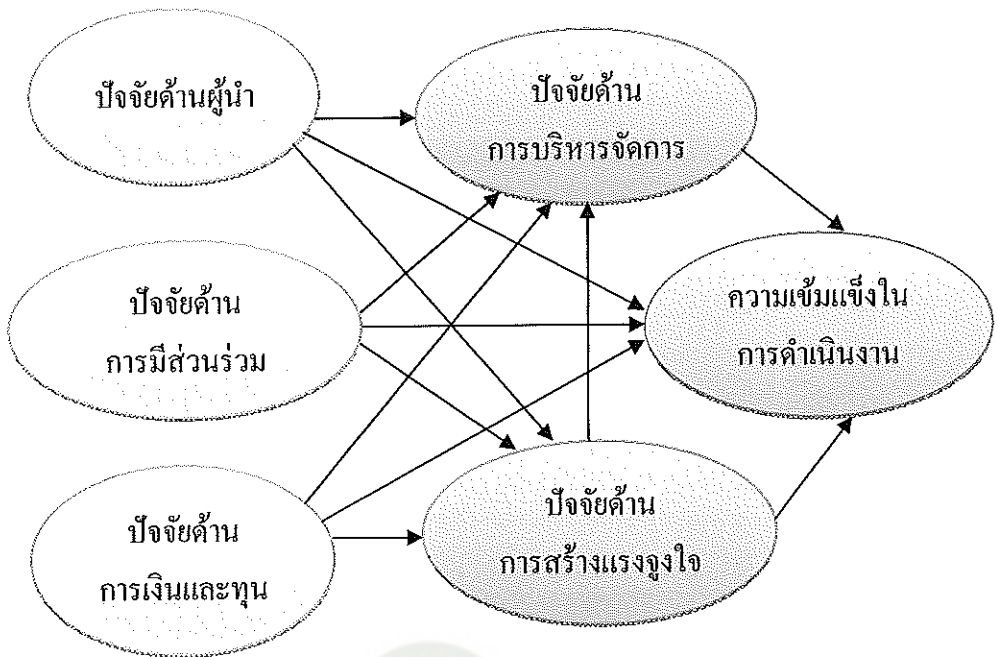
2.2 ปัจจัยด้านการเงินและทุน มีค่าสัมประสิทธิ์ โดยอ้อมส่งผ่านปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เท่ากับ 0.12 และส่งผ่านปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ เท่ากับ 0.46

2.3 ปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจมีค่าสัมประสิทธิ์ โดยอ้อมส่งผ่านปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เท่ากับ 0.26

3. อิทธิพลโดยรวม

อิทธิพลโดยรวมของตัวแปรที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการเงินและทุนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.42 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.28 ลำดับต่อมา คือ ปัจจัยด้านผู้นำมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.26 ปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.22 และปัจจัยด้านการบริหารจัดการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.14 ตามลำดับ

สรุปผลจากการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้นำเอาปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ด้านการเงินและทุน ด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ มาพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ต่อไป ดังแสดงในแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 แบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การวิจัยระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการวิเคราะห์การวิจัยในระยะที่ 1 พบว่า มี 5 ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและเพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้วิจัยมีการดำเนินขั้นตอน ดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 นำมาจัดกลุ่ม (Grouping) สร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพื่อใช้เป็นร่างรูปแบบในการพิจารณา
2. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) โดยผู้วิจัยนำรูปแบบการวิจัยที่ทำขึ้นนำเสนอต่อที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้ระยะเวลา 1 วัน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และตัวแทนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ได้มีการร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และมีการนำเสนอ

ข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะในการประชุมย่อย (Focus Groups) ของแต่ละกลุ่มและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่เพื่อร่วมกันวิพากษ์ (Brainstorming) และนำผลจากการเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ให้สมบูรณ์ขึ้น

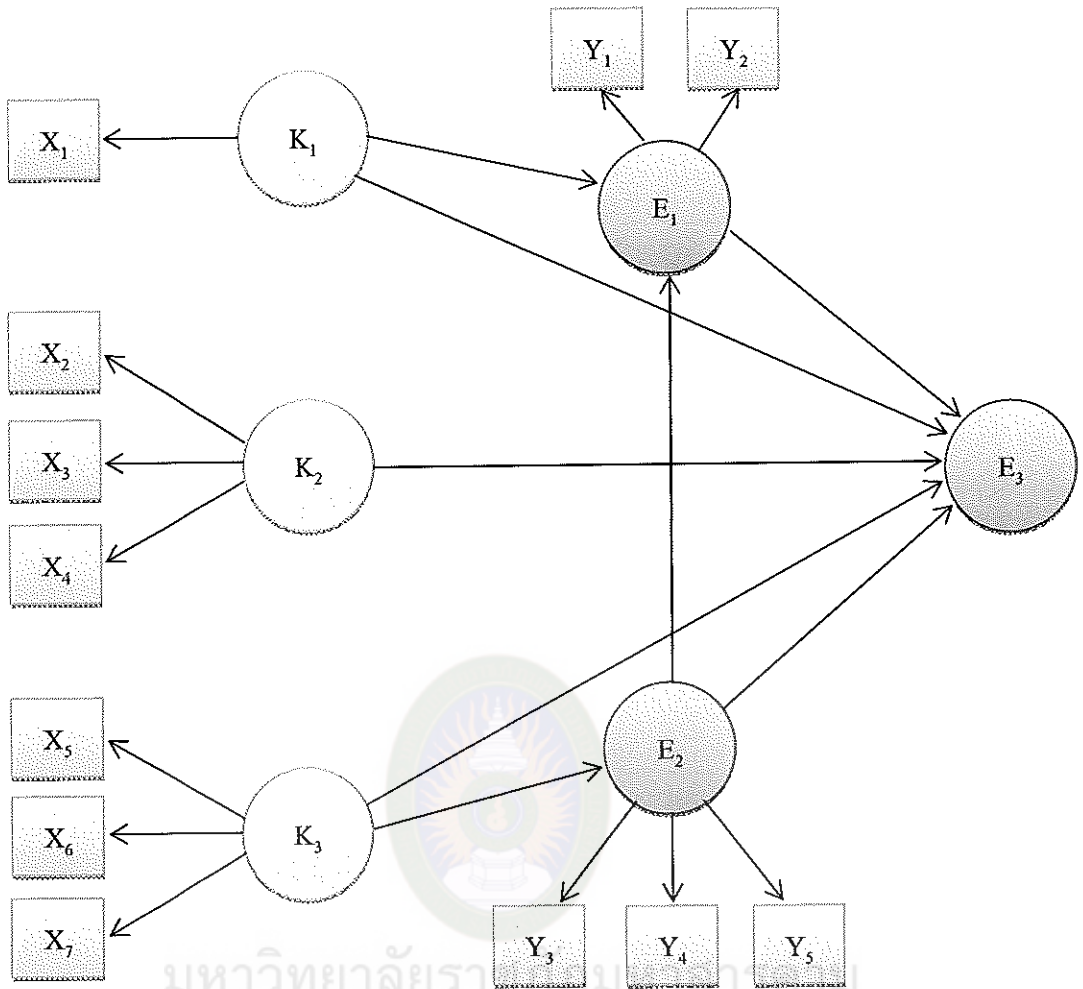
3. นำรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการ (Workshops) ที่ได้ปรับปรุงแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบและเลือกกิจกรรม ด้วยการให้คะแนนความเหมาะสม 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) และเลือกรูปแบบกิจกรรมที่ได้คะแนนตั้งแต่ 3.51- 5.00 มาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ ก่อนจะไปทดลองในระยะที่ 3 ต่อไป

รายละเอียดแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน มีดังต่อไปนี้

1. การยกร่างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเอาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติและเป็นปัจจัยที่สามารถดำเนินการพัฒนาได้มาจัดทำรูปแบบเบื้องต้น

(ฉบับร่าง) ดังแสดงในแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (ฉบับร่าง)

สัญลักษณ์แทนตัวแปรและกิจกรรม

- K₁ แทน ผู้นำ (Leader)
- K₂ แทน การมีส่วนร่วม (Participation)
- K₃ แทน การเงินและทุน (Financial)
- E₁ แทน การบริหารจัดการ (Management)
- E₂ แทน การสร้างแรงจูงใจ (Motivation)
- E₃ แทน ความเข้มแข็งในการดำเนินงาน (Strengthening)
- X₁ แทน กิจกรรมจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาผู้นำ

- X₂ แทน กิจกรรมจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิก
- X₃ แทน กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม โดยเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ SMART Planning
- X₄ แทน กิจกรรมการจัดทีมงานให้คำปรึกษาหรือวิทยากรประจำกลุ่มในขณะดำเนินการฝึกอบรมหรือปฏิบัติจริงในกระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ SMART Planning
- X₅ แทน กิจกรรมจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมบริหารการเงินและทุน
- X₆ แทน กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชี หลังจากที่ได้รับทราบการอบรมฝึกอบรมตามหลักสูตรการบริหารการเงิน แล้ว
- X₇ แทน กิจกรรมจัดทีมงานให้คำปรึกษาประจำกลุ่ม เนื่องจากผู้เข้าร่วมอบรมอาจมีประเด็นที่ไม่เข้าใจ หรือมีปัญหาในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการจัดทำบัญชี
- Y₁ แทน กิจกรรมจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมการบริหารจัดการในองค์กร
- Y₂ แทน กิจกรรมการเสวนาเรื่อง การบริหารงานกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อย่างไรให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
- Y₃ แทน กิจกรรมการจัดประกวดสมาชิกและจัดประเมินแบ่งระดับฟาร์มกลุ่มสมาชิกเพื่อการพัฒนายกระดับ
- Y₄ แทน กิจกรรมการจัดเยี่ยมบ้านสมาชิกกลุ่มและจัดแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมด้วยช่วยกันในการปรึกษาหารือแก้ไขปัญหา และพัฒนา
- Y₅ แทน กิจกรรมการจัดทัศนศึกษาดูงานกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ดีเด่น มีความเข้มแข็งหรือประสบผลสำเร็จ

จากโครงสร้างความสัมพันธ์ตามแผนภาพที่ 9 กิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การพัฒนาปัจจัยด้านผู้นำกร่างกิจกรรมการพัฒนา จำนวน 1กิจกรรม ได้แก่

1.1.1 กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาผู้นำ โดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้ 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ 2) การพัฒนาผู้นำ 3) การพัฒนาความรู้ทางการบริหารงาน และ 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์

1.2 การพัฒนาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขักร่างกิจกรรมการพัฒนา จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่

1.2.1 กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยมีหัวข้อวิชาหลักดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 2) ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 3) วิธีการสร้างการมีส่วนร่วมและ 4) เทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ แบบ SMART Planning

1.2.2 กิจกรรมที่ 2 การฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มโดยเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ แบบ SMART Planning

1.2.3 กิจกรรมที่ 3 จัดทีมงานให้คำปรึกษาหรือวิทยากรประจำกลุ่มในขณะดำเนินการฝึกอบรมหรือปฏิบัติจริงในกระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ แบบ SMART Planning

1.3 การพัฒนาปัจจัยด้านการเงินและทุนขักร่างกิจกรรมการพัฒนา จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่

1.3.1 กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการบริหารการเงินและทุน โดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้ 1) การบัญชีเบื้องต้น 2) การวางแผนทางการเงิน 3) การจัดการทรัพย์สินหมุนเวียน และ 4) การจัดหาเงินทุน

1.3.2 กิจกรรมที่ 2 การฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชี หลังจากที่ได้รับอบรมฝึกอบรมตามหลักสูตรการบริหารการเงินและทุน แล้ว

1.3.3 กิจกรรมที่ 3 จัดทีมงานให้คำปรึกษาประจำกลุ่ม เนื่องจากผู้เข้าร่วมอบรมอาจมีประเด็นที่ไม่เข้าใจ หรือมีปัญหาในการนำความรู้ด้านการเงินและทุนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน

1.4 การพัฒนาปัจจัยด้านการบริหารจัดการขักร่างกิจกรรมการพัฒนา จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่

1.4.1 กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการบริหารจัดการในองค์กร โดยมีหัวข้อวิชาหลักดังนี้ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการบริหารจัดการที่ดี 2) การพัฒนาภาพลักษณ์ของฝ่ายบริหารฝ่ายจัดการและบุคลากรที่พึงประสงค์ 3) การพัฒนาความรู้ทางการบริหารงานและ 4) การเชื่อมโยงองค์กร/เครือข่าย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 กิจกรรมที่ 2 การเสวนาเรื่อง การบริหารงานกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อย่างไรให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

1.5 การพัฒนาปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจกร่างกิจกรรมการพัฒนา จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่

1.5.1 กิจกรรมที่ 1 การจัดประกวดสมาชิกและจัดประเมินแบ่งระดับฟาร์ม กลุ่มสมาชิกเพื่อการพัฒนายกระดับ

1.5.2 กิจกรรมที่ 2 การจัดเยี่ยมบ้านสมาชิกกลุ่มและจัดแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมด้วยช่วยกันในการปรึกษาหารือแก้ไขปัญหา และพัฒนา

1.5.3 กิจกรรมที่ 3 การจัดทัศนศึกษาดูงานกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่มีความเข้มแข็งหรือประสบผลสำเร็จ

2. การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เบื้องต้น โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้นำเสนอร่างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเบื้องต้น โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2557 ณ ห้องประชุมอาคารสัตวศาสตร์ (ตึก 7) คณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และตัวแทนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยและร่วมวิพากษ์รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำเสนอเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) ของแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ (Brainstorming) เพื่อวิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาให้สมบูรณ์ที่สุด โดยมี นายสัตวแพทย์ธนิตย์ เอนกวิทย์ รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นประธานเปิดการประชุมสัมมนา เริ่มประชุมเวลา 13.00 น. เสร็จสิ้นการประชุมเวลา 16.30 น. สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. กลุ่มคณะผู้เชี่ยวชาญโดยที่ประชุมกลุ่มมีความเห็นร่วมกันว่า เห็นด้วยกับกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้นำเสนอทั้งหมด ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรนำตัวแปรที่ส่งผลมาบูรณาการ จัดทำเป็นหลักสูตรการพัฒนา มีคู่มือกระบวนการดำเนินงาน ให้ความหมายในภาคปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตาม ตลอดจนวัดประเมินผล

กระบวนการดำเนินงานได้ ทั้งนี้ควรเน้นให้กลุ่มรู้จักศึกษาปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มในการพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้เสนอแนะเพิ่มเติมอีกว่าควรมีกิจกรรมการพัฒนาในด้านการประชาสัมพันธ์กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ด้วย

2. กลุ่มคณะนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ได้สรุปเป็นประเด็นไว้จำนวน 15 หัวข้อ ดังนี้ คือ 1) ควรพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ 2) ควรพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรเป็นพื้นฐาน 3) ควรพิจารณานโยบายภาครัฐที่มีผลกระทบต่อกลุ่มเกษตรกร 4) ควรมีการสร้างกฎระเบียบของกลุ่มที่เหมาะสมและการจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกร 5) ควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด แบบครบวงจร 6) ควรมีการพัฒนาสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย ตลอดจนการขยายเครือข่าย 7) ควรพิจารณาแหล่งเงินทุนของกลุ่ม 8) การสร้างวินัยของกลุ่มทั้งของสมาชิกและคณะกรรมการ 9) ควรพัฒนาด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการบริหารจัดการด้าน IT ของกลุ่มเกษตรกร 10) ควรพัฒนาด้านภาวะผู้นำ การจัดการความขัดแย้งในองค์กร 11) การพัฒนาความรู้สมัยใหม่ให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้ปฏิบัติ 12) ขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมของภาครัฐ 13) การเรียนรู้ปลูกจิตสำนึกในการรวมกลุ่มของเกษตรกร 14) ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรท้องถิ่น และหรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และ 15) ควรศึกษาข้อมูลจากกลุ่มที่ดี ประสบผลสำเร็จแล้วเกิดปัญหา แยกแยก สุดท้ายกลุ่มล้มเหลว จะได้ข้อมูลที่ดีที่สุด

3. กลุ่มคณะผู้แทนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ประชุมกลุ่มมีมติ เห็นด้วยกับกิจกรรม ตามตัวแปรที่ผู้วิจัย ได้นำเสนอทั้งหมดและ ได้ให้ข้อเสนอแนะกิจกรรมเพิ่มเติม สรุปเป็นประเด็นไว้ จำนวน 8 หัวข้อดังนี้ คือ 1) ควรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ การผลิต การแปรรูป และการตลาด 2) ควรพัฒนาให้กลุ่มเข้าร่วมการสร้างองค์กรปศุสัตว์เฉพาะด้าน เช่น ชมรม เครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์ (รายชนิดสัตว์) ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ 3) การประสานบูรณาการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชน 4) ควรมีการพัฒนาการสื่อและประชาสัมพันธ์กลุ่มในหลาย ๆ ช่องทาง เช่น สิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา สถานีวิทยุ และทาง Social Network เป็นต้น 5) ควรมีเวทีได้แสดงผลแลกเปลี่ยนสินค้าปศุสัตว์ของกลุ่มทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ 6) ควรพิจารณาในด้าน โลจิสติก (การขนส่ง) สินค้าปศุสัตว์ของกลุ่ม 7) ควรมี

การพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูป บรรจุภัณฑ์และการตลาด และ 8) จัดให้มีการศึกษาดูงาน จากกลุ่มหรือแหล่งที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่ม

4. สรุปผลจากการอภิปรายทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่โดยที่ประชุมมีมติเห็นว่า กิจกรรมที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่สามารถดำเนินการและควบคุมได้ ความเป็นรูปธรรม โดยทั้งนี้ให้สอดคล้องกับตัวแปรศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามของผู้วิจัย ซึ่งได้ หัวข้อหลักและเนื้อหากิจกรรมเพิ่มเติมจำนวน 5 ประเด็นดังนี้ คือ 1) ควรมีเนื้อหาการบริหาร ความขัดแย้งในองค์กร และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้นำในหลักสูตรการพัฒนาผู้นำ 2) ควร พัฒนาให้มีกิจกรรมการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรท้องถิ่นและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 3) ควรมีกิจกรรมการพัฒนาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กลุ่มในหลาย ๆ ช่องทาง 4) ควรมีกิจกรรมการพัฒนาการสร้างกฎระเบียบ เงื่อนไข ข้อบังคับของกลุ่มที่เหมาะสม และ 5) ควรมีกิจกรรมพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการผลิต การแปรรูป การบรรจุ ภัณฑ์ และการตลาด แบบครบวงจร โดยเน้นการบริหารจัดการกลุ่มในลักษณะของการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยสรุป การนำเสนอร่างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีจำนวน 12 กิจกรรม และ ผลจากประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการมอบหมายให้ผู้วิจัยพิจารณาปรับปรุงร่างรูปแบบการพัฒนา ใหม่อีกครั้ง โดยให้บูรณาการประเด็นเนื้อหาและกิจกรรมที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 5 ประเด็นหลัก ก่อนเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินรูปแบบเลือกกิจกรรม ต่อไป

3. การพิจารณารูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อผู้วิจัยได้ผลการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและข้อเสนอแนะจากที่ประชุม แล้วผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยง สัตว์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและจัดทำแบบสอบถามเพื่อนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่ได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว ประเมินรูปแบบเลือกกิจกรรมรวมทั้ง 17 กิจกรรม ซึ่งได้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1973) และ ส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	เกณฑ์การให้คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้ 1 คะแนน

แปลผลการวิเคราะห์ตามเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 - 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 - 4.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย
2.51 - 3.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่แน่ใจ
1.51 - 2.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การคัดเลือกกิจกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาผู้วิจัยคัดเลือกกิจกรรม จำนวน

17 กิจกรรม นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโดยเลือกกิจกรรมที่มีค่าคะแนนความเห็นชอบ ตั้งแต่ 3.51- 5.00 เพื่อนำมาใช้เขียน โครงการรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่ม เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ต่อไป ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ ข้อมูลความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อกิจกรรมและเนื้อหาในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

รายการกิจกรรมประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	SD	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. การพัฒนาปัจจัยด้านผู้นำ กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและ ดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาผู้นำและ ภาวะผู้นำโดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้	5	5	5	5	4	4.80	.44	เห็นด้วย**

รายการกิจกรรมประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	SD	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้นำและ ภาวะผู้นำ	5	5	5	4	4	4.60	.54	เห็นด้วย**
1.2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้นำ	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
1.3 การพัฒนาความรู้ทางการบริหารงาน	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
1.4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์และ ความขัดแย้งในองค์กร	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
2. การพัฒนาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม								
2.1 กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและ ดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการมี ส่วนร่วม โดยมีหัวข้อวิชาหลักดังนี้	5	5	5	5	4	4.80	.44	เห็นด้วย**
2.1.1 การมีส่วนร่วมกับการดำเนินงาน กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์โดยยึด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
2.1.2 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม	5	5	5	4	4	4.60	.54	เห็นด้วย**
2.1.3 วิธีการการสร้างการมีส่วนร่วม	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
2.1.4 เทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ SMART Planning	5	5	5	5	3	4.60	.89	เห็นด้วย**
2.2 กิจกรรมที่ 2 การฝึกปฏิบัติการจัดทำ แผนพัฒนากลุ่ม โดยเทคนิคการมีส่วน ร่วมแบบ AIC หรือ SMART Planning	5	5	5	5	3	4.60	.89	เห็นด้วย**
2.3 กิจกรรมที่ 3 จัดทีมงานให้คำปรึกษา หรือวิทยากรประจำกลุ่มในขณะ ดำเนินการฝึกอบรมหรือปฏิบัติจริงใน กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ SMART Planning	5	5	5	5	3	4.60	.89	เห็นด้วย**

รายการกิจกรรมประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	SD	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3.การพัฒนาปัจจัยด้านการเงินและทุน								
3.1 กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและ ดำเนินการฝึกอบรมการบริหารการเงินและ ทุน โดยมีหัวข้อเนื้อหาวิชาดังนี้	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
3.1.1 การบัญชีเบื้องต้น	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
3.1.2 การวางแผนทางการเงิน	5	5	5	4	5	4.80	.44	เห็นด้วย**
3.1.3 การจัดการทรัพย์สินหมุนเวียน	5	5	5	3	4	4.40	.89	เห็นด้วย*
3.1.4 การจัดหาเงินทุน	5	5	5	4	4	4.60	.54	เห็นด้วย**
3.2 กิจกรรมที่ 2 การฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชี หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรการ บริหารการเงินและทุน แล้ว	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
3.3 กิจกรรมที่ 3 จัดทีมงานให้คำปรึกษาประจำ กลุ่ม เนื่องจากผู้เข้าร่วมอบรมอาจมีประเด็นที่ ไม่เข้าใจ หรือมีปัญหาในการนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน	5	5	5	4	5	4.80	.44	เห็นด้วย**
4.การพัฒนาปัจจัยด้านการบริหารจัดการ								
4.1 กิจกรรมที่ 1 จัดทำหลักสูตรและ ดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการบริหาร จัดการในองค์กร โดยมีหัวข้อวิชาหลักดังนี้	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.1.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหาร จัดการและการบริหารจัดการที่ดี	5	5	5	3	5	4.60	.89	เห็นด้วย**
4.1.2 การพัฒนาภาพลักษณ์ของฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการ และบุคลากรที่พึงประสงค์	5	5	5	3	5	4.60	.89	เห็นด้วย**
4.1.4 การสร้างกฎระเบียบบนใจ ข้อบังคับ ของกลุ่มที่เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**

รายการกิจกรรมประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	SD	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.2 กิจกรรมที่ 2 จัดทำหลักสูตรและ								
ดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการบริหาร								
จัดการธุรกิจกลุ่ม โดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.2.1 การวางแผนการผลิต	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.2.1 การแปรูปสินค้า และการบรรจุภัณฑ์	5	5	5	4	4	4.60	.54	เห็นด้วย**
4.2.3 การตลาดและขายสินค้ากลุ่ม	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.2.4 การแบ่งผลประโยชน์จากธุรกิจกลุ่ม	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.3 กิจกรรมที่ 3 จัดทำหลักสูตรและ								
ดำเนินการฝึกอบรมหลักการประสานความ								
ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรท้องถิ่นและ								
เครือข่าย โดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.3.1 หลักมนุษยสัมพันธ์	5	5	5	4	5	4.80	.44	เห็นด้วย**
4.3.2 การสร้างเครือข่าย	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.3.3 การเชื่อมโยงหน่วยงาน องค์กร และ								
เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	5	5	5	4	5	4.80	.44	เห็นด้วย**
4.4 กิจกรรมที่ 4 ฝึกปฏิบัติจัดทำโครงการ								
พัฒนากลุ่มเพื่อขอรับการสนับสนุน	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.5 กิจกรรมที่ 5 ฝึกปฏิบัติจัดทำแนวทางการ								
แก้ไขปัญหาแบบพึ่งพาตนเอง โดยการ								
ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง								
ในการพัฒนากลุ่ม	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
4.6 กิจกรรมที่ 6 เสวนาเรื่อง การบริหารงาน								
กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อย่างไรให้เกิดความเข้มแข็ง								
อย่างยั่งยืน	5	5	5	4	5	4.80	.44	เห็นด้วย**

รายการกิจกรรมประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	SD	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5. การพัฒนาปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ								
5.1 กิจกรรมที่ 1 การจัดประกวดสมาชิกและจัดประเมินแบ่งระดับฟาร์ม	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
5.2 กิจกรรมที่ 2 การจัดเชื่อมบ้านสมาชิกและจัดแบ่งกลุ่มย่อย	5	5	5	5	5	5.00	.00	เห็นด้วย**
5.3 กิจกรรมที่ 3 การจัดทัศนศึกษาดูงานกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ที่มีความเข้มแข็งหรือผลสำเร็จ	5	5	5	4	5	4.80	.44	เห็นด้วย**
5.4 กิจกรรมที่ 4 การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น ป้ายที่ทำการกลุ่ม ฯลฯ	5	5	5	3	5	4.60	.89	เห็นด้วย**
โดยภาพรวม	5	5	5	4.52	4.67	4.84	.31	เห็นด้วย**

หมายเหตุ เห็นด้วย* = เห็นด้วย, เห็นด้วย** = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 15 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรมและเนื้อหาในรูปแบบการพัฒนาคำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อกิจกรรมและเนื้อหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .31 และเมื่อพิจารณารายกิจกรรมผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อกิจกรรมในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งทั้ง 17 กิจกรรมและในระดับเห็นด้วยเพียงในส่วนของเนื้อหารายวิชา กิจกรรมการจัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการบริหารการเงินและทุน จำนวน 1 หัวข้อ คือการจัดการทรัพย์สินหมุนเวียน

โดยสรุปผลจากการเสนอร่างรูปแบบการพัฒนาคำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน ได้พิจารณาประเมินเลือกกิจกรรมและเนื้อหาที่เหมาะสมที่นำไปทดลองใช้ในลำดับต่อไป พบว่ารูปแบบที่ผ่านการประเมินความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ ครอบคลุมปัจจัยทั้ง 5 ด้าน กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.40 – 5.00 ประกอบด้วย 17 กิจกรรม และผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 โดยเรียงลำดับกิจกรรมตามประเด็นการพัฒนา ดังนี้

1. กิจกรรมจัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาผู้นำ โดยมีหัวข้อหาวิชาหลัก ดังนี้ 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ 2) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้นำ 3) การพัฒนาความรู้ทางการบริหารงาน และ 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์และความขัดแย้งในองค์กร

2. กิจกรรมจัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยมีหัวข้อวิชาหลักดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ โดยยึดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 3) วิธีการการสร้างการมีส่วนร่วม และ 4) เทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ แบบ SMART Planning

3. กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม โดยเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ แบบ SMART Planning

4. กิจกรรมจัดทีมงานให้คำปรึกษาหรือวิทยากรประจำกลุ่มในขณะดำเนินการฝึกอบรมหรือปฏิบัติจริงในกระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC หรือ แบบ SMART Planning

5. กิจกรรมจัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการบริหารการเงินและทุน โดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้ 1) การบัญชีเบื้องต้น 2) การวางแผนทางการเงิน 3) การจัดการทรัพย์สินหมุนเวียน และ 4) การจัดหาเงินทุน

6. กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชี หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมฝึกอบรมตามหลักสูตรการบริหารการเงิน แล้ว

7. กิจกรรมจัดทีมงานให้คำปรึกษาประจำกลุ่ม เนื่องจากผู้เข้าร่วมอบรมอาจมีประเด็นที่ไม่เข้าใจ หรือมีปัญหาในการนำความรู้ด้านบริหารการเงินและทุนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน

8. กิจกรรมจัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการบริหารจัดการในองค์กร โดยมีหัวข้อวิชาหลักดังนี้ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการที่ดี 2) การพัฒนาภาพลักษณ์ของฝ่ายบริหารฝ่ายจัดการและบุคลากรที่พึงประสงค์ 3) การพัฒนาความรู้ทางการบริหารงาน และ 4) การสร้างกฎระเบียบเงื่อนไขข้อบังคับของกลุ่มที่เหมาะสม

9. กิจกรรมจัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจกลุ่มเกษตรกร โดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้ 1) การวางแผนการผลิต 2) การแปรรูปสินค้า และการบรรจุภัณฑ์ 3) การตลาดและขายสินค้ากลุ่ม และ 4) การแบ่งปันผลประโยชน์จากธุรกิจกลุ่ม

10. กิจกรรมจัดทำหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมหลักการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรท้องถิ่นและเครือข่าย โดยมีหัวข้อวิชาหลัก ดังนี้ 1) หลักมนุษยสัมพันธ์ 2) การสร้างเครือข่าย และ 3) การเชื่อมโยงหน่วยงาน องค์กร และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
 11. กิจกรรมการฝึกปฏิบัติจัดทำโครงการพัฒนากลุ่มเพื่อขอรับสนับสนุนจากหน่วยงาน และ องค์กรที่เกี่ยวข้อง
 12. กิจกรรมการฝึกปฏิบัติจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาแบบพึ่งพาตนเอง โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนากลุ่ม
 13. กิจกรรมการเสวนาเรื่อง การบริหารงานกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์อย่างไรให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
 14. กิจกรรมการจัดประกวดสมาชิกและจัดประเมินแบ่งระดับฟาร์มกลุ่มสมาชิก เพื่อการพัฒนายกระดับ
 15. กิจกรรมการจัดเยี่ยมบ้านสมาชิกกลุ่มและจัดแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมด้วยช่วยกันในการรักษาหรือแก้ไขปัญหา และพัฒนา
 16. กิจกรรมการจัดทัศนศึกษาดูงานกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่มีความเข้มแข็งหรือประสบผลสำเร็จ
 17. กิจกรรมการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่ม เช่นป้ายที่ทำกรกลุ่ม ป้ายแสดงการจำหน่ายสินค้ากลุ่ม ฯลฯ
- (รายละเอียดแสดงตามคู่มือชุดกิจกรรมการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติหลักสูตรการพัฒนาในภาคผนวก)

การวิจัยระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1. ผลการทดลองและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

เมื่อได้รูปแบบในการวิจัยระยะที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้นำรูปแบบไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง โดยเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จำนวน 9 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มดังกล่าวมาเป็นกลุ่มทดลองในการใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ด้วยเหตุผลที่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ได้รับการประเมินผ่านความเข้มแข็งเพียงในระดับเบื้องต้นคือ

ระดับพอใช้ ตามหลักเกณฑ์ของกรมปศุสัตว์ ในปี 2556 ซึ่งเป็นระดับที่ต้องเร่งปรับปรุง และได้พิจารณาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกในพื้นที่จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเข้มแข็งในภาพรวมต่ำสุด 3 จังหวัด ๆ ละ 3 กลุ่ม ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดขอนแก่น
2. เป็นกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ที่มีความต้องการที่จะทดลอง
3. มีความพร้อมในด้านบุคลากรที่มีความต้องการและตั้งใจจริงที่จะทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
4. สะดวกต่อการเข้าถึง เนื่องจากต้องมีการติดตามการใช้รูปแบบดังกล่าวในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ภายในระยะเวลา 5 เดือน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เข้าใจและสามารถจัดทำได้

โดยผู้วิจัยได้กำหนดนำกิจกรรมต่าง ๆ ของรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ทั้งหมด 17 กิจกรรม (รายละเอียดการจัดกิจกรรมดังแสดงในภาคผนวก) มาทดลองใช้กับกลุ่มทดลองคือกลุ่มเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ ทั้ง 9 กลุ่ม ดังรายชื่อกลุ่มต่อไปนี้

1. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านขาว ตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน โนนธาตุ ตำบลหายโศก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
3. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือบ้านสามขา ตำบลบ้านโปร่ง อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
4. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่อวังบ้านเขวา ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
5. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่อวังบ้านหัวจัว ตำบลกุดไสิ้จ้อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
6. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงสัตว์บ้านแก่น้อยป่าซาด โนนเพ็กพัฒนา ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
7. กลุ่มเลี้ยงสัตว์โคกสว่าง (โคเนื้อ) ตำบลคอนจิม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น
8. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองหนองน้ำขุ่นเหนือ ตำบลบ้านหัน อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดขอนแก่น

9. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองโพธิ์ชัย ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอโคกโพธิ์ชัย จังหวัดขอนแก่น

1.1 การดำเนินการ

1.1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายในระหว่างเดือน พฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม 2556 เป็นข้อมูล Pretest

1.1.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ในระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ - 10 มิถุนายน 2557

1.1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย ในระหว่างวันที่ 11- 20 มิถุนายน 2557 เป็นข้อมูล Posttest

1.1.4 ติดตามสังเกตความเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมในกลุ่มทดลองหลังเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ในระหว่างวันที่ 11 - 20 มิถุนายน 2557

1.2 ผลการดำเนินการ

1.2.1 การพัฒนาด้านผู้นำ

จากการสังเกตการณ์หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาผู้นำกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยมีข้อสังเกต ดังนี้

1) ประธาน และคณะกรรมการกลุ่มมีความกระตือรือร้นมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มตลอดเวลา

2) ประธาน และคณะกรรมการกลุ่มมีความรับผิดชอบ ตระหนักและระมัดระวังในการปฏิบัติงาน และจัดความขัดแย้งระหว่างบุคคลในกลุ่ม

3) ประธาน และคณะกรรมการกลุ่มมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ

1.2.2 การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก

จากการสังเกตการณ์หลังการทดลองใช้รูปแบบพัฒนาการมีส่วนร่วมกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยมีข้อสังเกต ดังนี้

1) มีการแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเรื่องต่างๆ ในที่ประชุมและการฝึกอบรม

2) เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เคยพึ่งพิง ไปสู่การพยายามพึ่งพาตนเอง และไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน

3) เกิดพฤติกรรมความเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน มีการดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในกลุ่มและจัดหาเพิ่มเติมให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

4) กลุ่มมีเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น โดยมีแผนงานและโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ ต่อไป

1.2.3 การพัฒนาด้านการเงินและทุน

จากการสังเกตการณ์หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาด้านการเงินและทุนกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยมีข้อสังเกต ดังนี้

- 1) เกิดความละเอียดรอบคอบในการจัดทำบัญชีทางการเงินของกลุ่ม
- 2) เกิดการจัดหาทุนและระดมเงินทุนเพิ่มขึ้นในกลุ่ม
- 3) กลุ่มมีความระมัดระวังในการพิจารณาใช้เงินทุนเพื่อให้คุ้มค่าเกิด

ประโยชน์สูงสุด

1.2.4 การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

จากการสังเกตการณ์หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาด้านการบริหารจัดการกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยมีข้อสังเกต ดังนี้

- 1) เกิดการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตำแหน่งคณะกรรมการบริหาร การสร้างเงื่อนไข ระเบียบข้อบังคับของกลุ่มที่เหมาะสม
- 2) เกิดการประสานงานและเชื่อมโยงกับหน่วยงาน จนสามารถได้รับการสนับสนุนกิจกรรมและโครงการในการพัฒนากลุ่มและสมาชิก
- 3) มีกิจกรรมดำเนินการของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
- 4) เกิดความเชื่อมั่นต่อกลุ่มจากหน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องในระดับ

ท้องถิ่น

1.2.5 การพัฒนาด้านการสร้างแรงจูงใจ

จากการสังเกตการณ์หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการสร้างแรงจูงใจกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยมีข้อสังเกต ดังนี้

- 1) เกิดมิตรภาพและความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม
- 2) สมาชิกในกลุ่มเกิดความผูกพันต่อองค์กรซึ่งได้มีการแสดงทัศนคติเชิงบวกในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากลุ่ม

3) สมาชิกในกลุ่มเกิดความตื่นตัวในการทำงานอยากจะทำประสบความสำเร็จ

4) เกิดความรักและศรัทธาในองค์กร โดยมั่นใจว่ากลุ่มสามารถที่จะเป็นแหล่งพึ่งพิงและ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้

2. ผลการประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนหลังจากทดลองครบ 5 เดือน ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557 ประเมินผลการทดลองด้วยการวัด ความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จำนวน 9 กลุ่ม โดยประเมินผลด้วยกัน 2 วิธีดังนี้

2.1 ประเมินผล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลก่อนและหลังทดลองตามแบบสอบถามด้วยสถิติ Wilcoxon Singed Rank Test ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานทางสถิติดังแสดงในตารางที่ 16 และ ตารางที่ 17

2.2 ประเมินผลตามหลักเกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านส่งเสริม และพัฒนาการปศุสัตว์กรมปศุสัตว์ โดยคณะกรรมการระดับเขตตามคำสั่งของสำนักงานปศุสัตว์เขต 4 ที่ 15/2556 (สำนักงานปศุสัตว์เขต 4. 2556 : อุดรธานี) จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.2.1 นายสมัย ศรีหาญ ตำแหน่งนักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ
ประธานกรรมการ

2.2.2 นายอรรถพล อรรถจรินทร์ ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กรรมการ

2.2.3 นายแหลมทอง ศรีพนามน้อย ตำแหน่งเจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญการ
กรรมการ

ผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 16 ความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรเปรียบเทียบก่อนทดลองและหลังทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

กลุ่มเกษตรกร	เปรียบเทียบความเข้มแข็งในการดำเนินงาน ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์	
	ก่อนทดลอง (Pretest)	หลังทดลอง (Posttest)
1. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านขาว ต.บ้านขาว อ.เมือง จ.อุตรธานี	3.00	3.73
2. กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน โนนธาตุ ต.หายโศก อ.บ้านฝ้อ จ.อุตรธานี	3.08	3.69
3. กลุ่มผู้เลี้ยงกระบือบ้านสามขา ต.บ้านโปร่ง อ.ศรีธาตุ จ.อุตรธานี	3.35	3.65
4. กลุ่มผู้เลี้ยงไก่วงบ้านเขวา ต.เขวา อ.เมือง จ.มหาสารคาม	2.38	3.77
5. กลุ่มผู้เลี้ยงไก่วงบ้านห้วยจ้ง ต.กุดไสิจ้อ อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม	3.65	3.96
6. กลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงสัตว์บ้านแก่น้อย ป่าขาด โนนเพ็กพัฒนา ต.หนองบัวแก้ว อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม	3.46	4.04
7. กลุ่มเลี้ยงสัตว์โคกสว่าง (โคเนื้อ) ต.คอนลิม อ.แวงใหญ่ จ.ขอนแก่น	3.27	3.73
8. กลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองหนองน้ำขุ่นเหนือ ต.บ้านหัน อ.โนนศิลา จ.ขอนแก่น	2.92	3.46
9. กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองโพธิ์ชัย ต. โพธิ์ชัย อ.โคกโพธิ์ชัย จ.ขอนแก่น	2.96	3.65
โดยรวม	$\bar{X} = 3.23, SD = .25$	$\bar{X} = 3.74, SD = .17$

จากตารางที่ 16 หลังจากได้ข้อมูลความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรเพื่อเปรียบเทียบก่อนทดลองและหลังทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่ม

เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติโดยวิธีวิเคราะห์ด้วย Wilcoxon Signed Rank Test ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

	N	\bar{X}	S.D.	Z	Sig
Pretest	9	3.23	.25	-2.668	.008*
Posttest	9	3.74	.17		

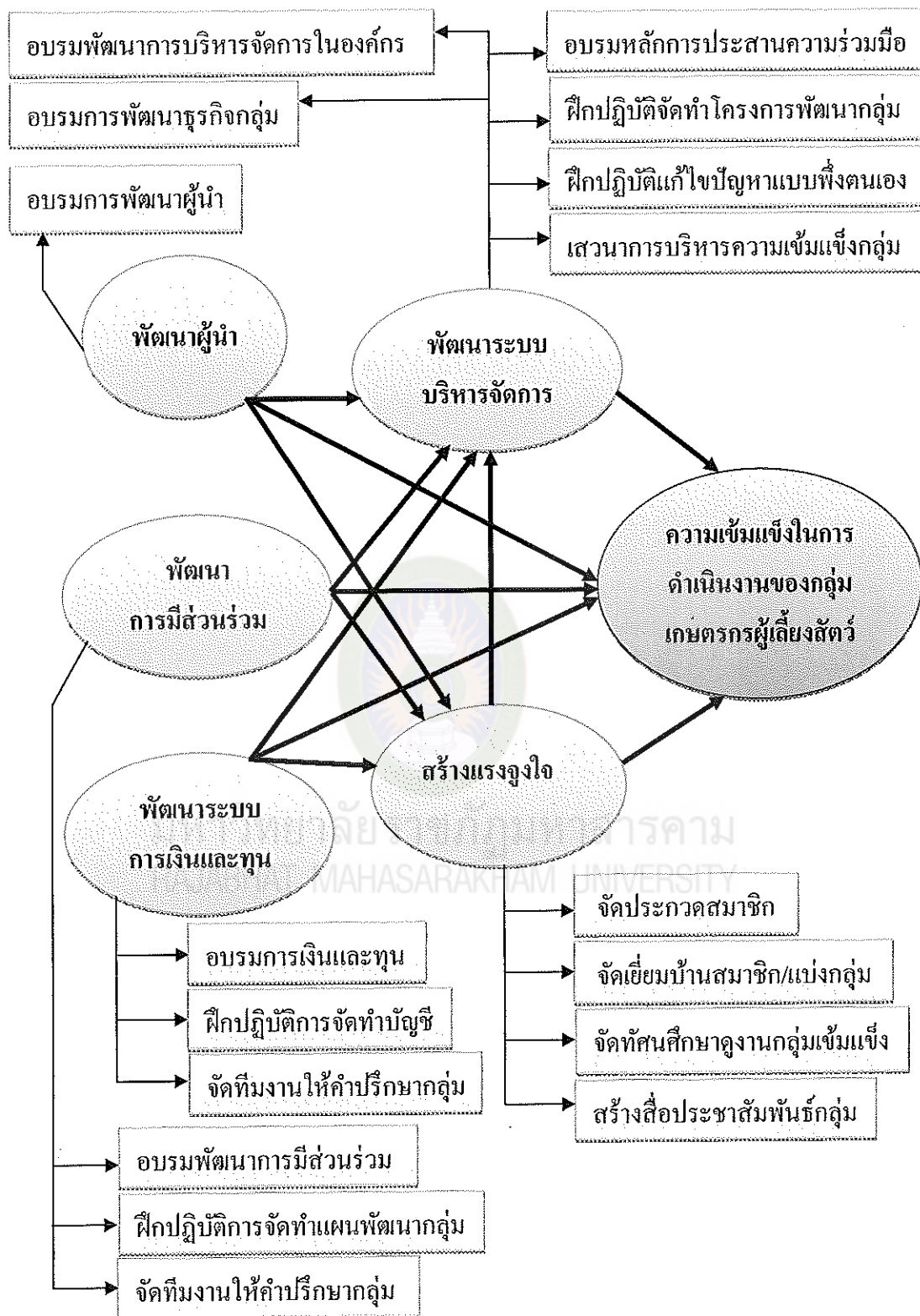
หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนทดลองและหลังทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ โดยคณะกรรมการระดับเขต

กลุ่มเกษตรกร	เปรียบเทียบผลการประเมินความเข้มแข็ง ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	คะแนน	ระดับ	คะแนน	ระดับ
1. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านขาว ต.บ้านขาว อ.เมือง จ.อุดรธานี	17	D	22	B
2. กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน โนนธาตุ ต.หายโศก อ.บ้านฝ้อ จ.อุดรธานี	18	D	21	B
3. กลุ่มผู้เลี้ยงกระบือบ้านสามขา ต.บ้านโปร่ง อ.ศรีธาตุ จ.อุดรธานี	18	D	22	B
4. กลุ่มผู้เลี้ยงไก่อวงบ้านเขวา ต.เขวา อ.เมือง จ.มหาสารคาม	16	D	23	B
5. กลุ่มผู้เลี้ยงไก่อวงบ้านหัวจัว ต.กุดไสิ้จ้อ อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม	16	D	25	A

กลุ่มเกษตรกร	เปรียบเทียบผลการประเมินความเข้มแข็ง ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	คะแนน	ระดับ	คะแนน	ระดับ
6. กลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงสัตว์บ้านแก่น้อย ป่าขาด โนนเพ็กพัฒนา ต.หนองบัวแก้ว อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม	17	D	25	A
7. กลุ่มเลี้ยงสัตว์โคกสว่าง (โคเนื้อ) ต.คอนจิม อ.แวงใหญ่ จ.ขอนแก่น	16	D	21	B
8. กลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองหนองน้ำขุ่นเหนือ ต.บ้านหันอ. โนนศิลา จ.ขอนแก่น	16	D	21	B
9. กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองโพธิ์ชัย ต. โพธิ์ชัย อ.โคกโพธิ์ชัย จ.ขอนแก่น	17	D	22	B
โดยรวม	16.77	D	22.44	B

จากตารางที่ 17 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Wilcoxon Signed Rank Test ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแสดงค่าเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร โดยการเปรียบเทียบก่อนทดลองและหลังทดลอง พบว่า ความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรก่อนทดลอง ($\bar{X} = 3.23$) และหลังทดลอง ($\bar{X} = 3.74$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากตารางที่ 18 การประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนทดลองและหลังทดลองตามหลักเกณฑ์ของกรมปศุสัตว์ โดยคณะกรรมการระดับเขต พบว่าความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรก่อนทดลอง ($\bar{X} = 16.77$) ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับ D หรือ ระดับพอใช้ และหลังทดลอง ($\bar{X} = 22.44$) ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับ B หรือ ระดับดีมาก ซึ่งจากการประเมินผลด้วยกันทั้ง 2 วิธี ความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มีค่ามากขึ้นกว่าก่อนทดลอง

แผนภาพที่ 10 โมเดลการพัฒนาความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน